

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 2P/85/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8523200827
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Danka Majdáková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2023:8523200827.2

Uznesenie

Okresný súd Stará Ľubovňa v rodinnoprávnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: M. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. č. XX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, odbor sociálnych vecí a rodiny, Farbiarska 57, 064 01 Stará Ľubovňa, dieťa rodičov, matka: M. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. č. XX, otec: neuvedený, o návrhu navrhovateľa: Q. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. č. XX, v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie v tomto znení:
„ Matka M. U., nar. XX.XX.XXXX je p o v i n n á odovzdať mal. syna M. U., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti navrhovateľa Q. U., nar. XX.XX.XXXX. “

II. Súd u k l a d á navrhovateľovi Q. U., nar. XX.XX.XXXX povinnosť v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto uznesenia podať na tunajší súd návrh na zverenie mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pričom účastníkmi konania vo veci samej budú mal. dieťa M. U., osoba, ktorej ma súd zveriť mal. deti do náhradnej osobnej starostlivosti Q. U., matka mal. dieťaťa M. U..

III. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Q. U. (ďalej len navrhovateľ) podal na tunajší súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal, aby súd nariadil matke dieťaťa odovzdať mal. M. do jeho starostlivosti.

2. Návrh odôvodnil tým, že mal. M. porodila jeho sestra M. ako slobodná matka, otec v rodnom liste uvedený nie je a sestra ani nevie kto je otec, že je tehotná v rodine zistili až keď bola v 5. mesiaci. Matka mal. M. je mentálne na nižšej úrovni, má psychické problémy a nelieči sa. Jeho matka musela chodiť s matkou mal. M. aj ku gynekológovi do tehotenskej poradne, pretože sama nie je schopná sa o seba postarať, aj napriek tomu, že je plnoletá. Okrem mal. M. má ešte jedného syna L. U., nar. XX.XX.XXXX, ktorý je zverený jeho matke P. U. do náhradnej osobnej starostlivosti. Pri pôrodoch bola hospitalizovaná aj ich matka P., pretože sestra bola nervózna a nechcela ostať v nemocnici, počas hospitalizácie sa o dieťa starala stará matka, sestra sa o nič nestarala len sa na dieťa pozerala. Starostlivosť o mal. M. by jeho matka nezvládla, o mal. L. sa od jeho narodenia starajú starí rodičia. Od kedy je M. doma stará sa o neho on za pomoci starých rodičov. Všetci žijú v spoločnej domácnosti, sestru musia mať vždy pod dohľadom aby svojim deťom L. a M. neublížila. Navrhovateľ ďalej uviedol, že spolu s rodičmi, sestrami Q. a M. a mal. deťmi L. a M. bývajú v prízemnom rodinnom dome v ktorom majú k dispozícii 2 izby predelené závesmi. Majú zavedenú elektrinu aj vodu. Navrhovateľ je nezamestnaný, nie je v evidencii úradu práce, nemá žiaden príjem. Má záujem synovcovi zabezpečiť osobnú starostlivosť. V závere zdôraznil, že vzhľadom na to ako sestra pristupuje k starostlivosti o svojho syna má obavu, aby dieťa neodniesla z domácnosti a neublížila mu, sama sa o neho nedokáže postarať nakoľko sa nevie postarať ani sama o seba. K návrhu pripojil rodný list dieťaťa a potvrdenie o svojom zdravotnom stave.

3. Uznesením zo dňa 27.07.2023 pod sp. zn. 2P/85/2023 súd ustanovil mal. dieťaťu kolízneho opatrovníka, a to Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa.

4. Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení, ktoré doručil súdu dňa 28.07.2023 s návrhom súhlasil, uviedol, že navrhovateľ, brat matky mal. dieťaťa, Q. U. po zvážení situácie v rodine prejavil záujem o zverenie mal. M. do svojej starostlivosti, cíti sa byť spôsobilý svojho synovca vychovávať a zabezpečovať mu celkovú starostlivosť. Starí rodičia kolíznemu opatrovníkovi uviedli, že majú obavy zobrať ďalšie dieťa do náhradnej starostlivosti, starý otec má zdravotné problémy a so starou matkou už jedno dieťa matky majú v náhradnej osobnej starostlivosti. Starí rodičia sú ochotní navrhovateľovi byť nápomocní v rámci starostlivosti o mal. M.. Ďalej kolízny opatrovník podal správu o prešetrení pomerov mal. dieťaťa z ktorej vyplynulo, že mal. M. porodila M. U., ako slobodná matka, otec v rodnom liste doposiaľ zapísaný nie je, matka jeho meno nevie uviesť. Spisovú dokumentáciu súrodenca mal. L. vedie úrad od februára 2022 z dôvodu žiadosti sociálnej pracovníčky Nemocnice Poprad, a.s. M.. M. C. o prešetrenie rodinných pomerov u duševne zaostalej matky M. U., ktorá porodila mal. L. U.. Matka dieťaťa musela byť hospitalizovaná v sprievode svojej matky P. U.. Súrodenec mal. L. U. je t. č. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke P. U.. Po obdržaní oznámenia o narodení ďalšieho dieťaťa M., úrad vykonal sociálne šetrenie v domácnosti mal. M. U., kde bolo zistené, že matka s maloletým dieťaťom sa zdržiava v domácnosti svojich rodičov. Rodina obýva starý murovaný prízemný dom. K dispozícii majú dve veľké izby, ktoré sú predelené závesmi. Hygiena v domácnosti je na dobrej úrovni. V spoločnej domácnosti bývajú starí rodičia, ich plnoleté deti Q. U., Q. U., M. U., matka mal. deti s mal. L. a M. U.. Matka nemá žiaden príjem, nie je evidovaná ako uchádzač o zamestnanie na ÚPSVaR v Starej Ľubovni, všetko jej hradia jej rodičia. Starý otec mal. dieťaťa poberá invalidný dôchodok v mesačnej sume 296 eur, stará matka poberá rodičovský príspevok v mesačnej sume 301 € a prídavok na dieťa v mesačnej sume 60 € na vnuka mal. L. U.. Matka dieťaťa v čase návštevy sedela v izbe, na kladené otázky nevedela odpovedať. Matka nevedela uviesť, kde sa mal. M. narodil, koľko bola hospitalizovaná po pôrode a kedy sa vrátili z nemocnice. Na kladené otázky zodpovedala stará matka. Matka dieťaťa akurát uviedla, že sa bude starať o dieťa. V čase šetrenia mal. M. spal v kočiar, bol zabalený v perinke, na hlave mal čiapočku a oblečené mal dupačky, bol čisto oblečený. V domácnosti mala rodina dostatok potravín, oblečenia, hygienických potrieb, plienok, krém, teplomer, vaničku na umývanie, kočiar, deku a pod. Matka dieťa dojčí a prikrmuje ho mliekom Nutrilon. Stará matka uviedla, že ak dieťa plače, tak ho priloží matke na prsník. Starí rodičia ďalej uvádzajú, že matka dieťaťa sa nelieči u psychiatra, t. č. sa má dobre, neberie žiadne lieky. Pri predoperačnom vyšetrení jej zistili, že má ťažkosti so srdcom. S matkou bola sťažaná komunikácia, na pohľad bolo vidno, že nerozumie kladeným otázkam. Matka dieťa rodila cisárskym rezom v Poprade. O tom, že matka je tehotná zistili v rodine až, keď bola v 5. mesiaci tehotenstva, ktoré potvrdil aj tehotenský test, následne gynekológ. Ošetrujúcou lekárkou maloletého M. je MUDr. Kamila Valovičová v Podolínci. Matka dieťaťa M. U. je mentálne na nižšej úrovni, má psychické problémy, nelieči sa u psychiatra a neužíva žiadne lieky. Už počas prvého tehotenstva s ňou museli navštíviť psychiatričku v Prešove, MUDr. Kubovú a to z toho dôvodu, že vystrájala, hádzala sa o zem, búchala si do brucha. S manželom sa báli, aby neublížila dieťaťu. Stará matka P. U. s dcérou M. U. taktiež musela chodiť aj ku gynekológovi do tehotenskej poradne, k jej ošetrujúcej lekárke, pretože ona nie je schopná sa o seba sama postarať aj napriek tomu, že je už plnoletá. Matka dieťaťa bola taktiež aj pri druhom pôrode hospitalizovaná so svojou matkou pani P. U. v Poprade. Taktiež stará matka P. U. ju sprevádzala do tehotenskej poradne a pod. Matku dieťaťa naďalej musia mať v rodine stále pod dohľadom, lebo vie byť nervózna, agresívna, ľahko ovplyvniteľná, utekala z domácnosti a obávajú sa v rodine, že môže mal. deťom ublížiť. Starým rodičom a príbuzným bolo úradom poskytnuté sociálne poradenstvo vo veci zverenia dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, nakoľko matka nedokáže svojim deťom zabezpečiť riadnu starostlivosť a nedokáže sa postarať ani sama o seba. K vyjadreniu pripojil správu Referátu poroadensko-psychologických služieb.

5. Z lekárskej správy vyplýva, že navrhovateľ je zdravý, nie je v evidencii žiadnej odbornej ambulancie (čl. 4 spisu). Zo správy Referátu poroadensko-psychologických služieb stará Ľubovňa okrem iného vyplýva, že navrhovateľ žije v spoločnej domácnosti s rodičmi a keďže hlavne stará matka mal. M. je fakticky zabezpečujúca starostlivosť o svojich dvoch vnukov žijúcich v tejto spoločnej domácnosti, javí sa aktuálne zverenie novonarodeného M. do NOS Q. U. možné, avšak so zabezpečením dlhodobiejšieho sociálneho monitoringu zo strany OSPODaSK (čl. 14 spisu).

6. Z predložených listinných dôkazov a správy kolízneho opatrovníka súd zistil, že skutkový stav zodpovedá stavu ako ho opísal navrhovateľ v návrhu, preto v plnej miere na neho odkazuje.

Na základe takto ustáleného skutkového stavu súd právne uzatvára:

7. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len C.m.p.) na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len C.s.p.) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

9. Podľa § 324 ods. 3 C.s.p. neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

10. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 325 ods. 2 písm. d) C.s.p. neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

12. Podľa § 329 ods. 1 C.s.p. súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

13. Podľa § 329 ods. 2 C.s.p. pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

14. Podľa § 336 ods. 1 C.s.p. ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd túto povinnosť neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami.

15. Podľa § 360 ods. 1 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len C.m.p.) neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

16. Podľa § 360 ods. 2 C.m.p. ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania vo veci samej.

17. Podľa § 367 ods. 1 C.m.p. neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

18. Podľa § 367 ods. 3 C.m.p. o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

19. Podľa § 367 ods. 4 C.m.p. uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

20. Podľa § 367 ods. 5 C.m.p. uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

21. Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len ZoR) ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné

predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

22. Podľa § 45 ods. 3 ZoR v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

23. Podľa § 45 ods. 4 ZoR osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

24. Účelom neodkladných opatrení je rýchla úprava pomerov účastníkov alebo zabezpečenie výkonu existujúceho, príp. ešte nevykonateľného alebo možného rozhodnutia. Vydanie neodkladného opatrenia však predpokladá aspoň osvedčenie práva, resp. osvedčenie ohrozenia tohto práva a tiež, aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe neodkladnej úpravy. Povinnosťou súdu je pri vydávaní neodkladného opatrenia skúmať všetky aspekty jeho nariadenia a teda dôkladne skúmať a zvažovať, najmä či je nárok účastníka na nariadenie neodkladného opatrenia osvedčený a či je naliehavá potreba okamžitého zásahu zo strany súdu, t.j. či je naliehavá potreba nariadiť takéto opatrenie.

25. Z dočasného charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pred ich nariadením nemusí súd zisťovať všetky okolnosti, ktoré sú potrebné pre vykonanie meritórneho rozhodnutia. Pri zisťovaní skutočností potrebných pre nariadenie neodkladného opatrenia nemusí byť ani dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Ak by pred vydaním neodkladného opatrenia bolo potrebné preukázanie nároku v procese dokazovania, nebol by potom rozdiel medzi neodkladným opatrením a konečným rozhodnutím. Neodkladné opatrenie by nemohlo plniť funkciu okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov účastníkov.

26. V každej veci týkajúcej sa mal. dieťaťa dominuje záujem mal. dieťaťa. Dosiahnutie účinnej ochrany záujmov mal. detí je zabezpečené aj inštitútom neodkladných opatrení. Potreba nariadenia neodkladného opatrenia nemusí vyplývať len z naliehavosti situácie, ale v prípade konania starostlivosti súdu o maloletých aj z existencie záujmu mal. dieťaťa na danej dočasnej úprave pomerov. Naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov neodkladným opatrením v týchto konaniach ustupuje záujmu mal. dieťaťa. A teda, ak je nariadenie neodkladného opatrenia v záujme mal. dieťaťa, nemusí byť nevyhnutne súčasne splnená aj podmienka naliehavosti potreby dočasnej úpravy. Súd by mal pristúpiť k nariadeniu neodkladného opatrenia nielen v prípadoch, ak riešenie situácie neznesie odklad, ale aj v prípade, ak je úprava neodkladným opatrením v záujme mal. dieťaťa.

27. Súd sa oboznámil s obsahom návrhu, pripojených listinných dôkazov na základe čoho dospel k záveru, že sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia a neodkladné opatrenie podľa návrhu navrhovateľa je v záujme mal. M., pretože v opačnom prípade by mal. M. mohol byť ohrozený na zdraví alebo živote.

28. Mal. dieťa je v súčasnosti v starostlivosti jeho matky, ktorá ako to vyplýva z obsahu návrhu a správy kolízneho opatrovníka, je mentálne na nižšej úrovni, má psychické problémy, nelieči sa, neužíva žiadne lieky. Dieťaťu nevie zabezpečiť starostlivosť, z vyjadrenia navrhovateľa vyplýva, že sa nevie postarať ani sama o seba, nie o tak malé dieťa, čo vyplýva aj zo šetrenia kolízneho opatrovníka. Vzhľadom na vek dieťaťa je v jeho najlepšom záujme dočasne upraviť jeho pomery a odovzdať ho do starostlivosti jeho uja Q. U., ktorý má záujem a je ochotný mu poskytovať osobnú starostlivosť, ktorú mu nemôže poskytovať jeho matka pričom otec je neznámy. Predídanie ústavnej starostlivosti, ak je možnosť zveriť dieťa do

náhradnej osobnej starostlivosti inej osoby, je v najlepšom záujme dieťaťa. Keďže navrhovateľ a mal. M. žijú v rovnakej domácnosti, navrhovateľ má vytvorené dostatočné podmienky pre mal. dieťa a súhlasí s dočasným vykonávaním osobnej starostlivosti o mal. M., preto súd návrhu vyhovel. Súd vzal do úvahy aj skutočnosť, že v rovnakej domácnosti žijú aj starí rodičia mal. M., ktorí sú ochotní byť navrhovateľovi v starostlivosti o mal. dieťa nápomocní. V prípade ak by súd návrhu nevyhovel mal. dieťa vzhľadom na mentálny a psychický stav jeho matky by mohlo byť ohrozené na zdraví či dokonca na živote.

29. Nariadené neodkladné opatrenie v prejednávanej veci je neodkladným opatrením pred začatím konania vo veci samej, a preto súd v súlade s § 336 ods. 1 C.s.p. uložil navrhovateľovi povinnosť podať v určenej lehote návrh na zverenie mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pričom účastníkmi konania budú mal. M., rodičia mal. dieťaťa a osoba, ktorej ma súd zveriť mal. deti do náhradnej osobnej starostlivosti. V prejednávanej veci sa nejedná o prípad predpokladaný ustanovením § 336 ods. 1 C.s.p., a to že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi účastníkmi konania, pretože je potrebné vykonať vo veci ďalšie dokazovanie predpokladané v ustanovení § 45 a nasl. Zákona o rodine. Súd zároveň upozorňuje, že pokiaľ navrhovateľ nepodá v stanovenej lehote na súd návrh vo veci samej na zverenie maloletého dieťaťa do jeho náhradnej osobnej starostlivosti, súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší.

Trovy konania:

30. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia uznesenia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§127 C.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnite považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).